

Aansluiting onderwijs en werkveld essentieel

Hotspot Boom, bos en natuur: één expertisepunt voor professionals

Na de lancering van de hotspot Boom, bos en natuur op 18 maart 2023 bij Yuverta in Velp hebben de mensen achter die hotspot niet stilgezeten. En dat zaten ze voor die tijd ook al niet. De hotspot geeft de samenwerking tussen werkveld en opleidingen een stevige fundering. Maar wat doet de hotspot precies?

Auteur: Hanneke Tax

We praten erover met hotspotmanager Heleen van Eert en kerndocent boomverzorging André Hillebrand, die ook nauw betrokken is bij de hotspot. Van Eert legt uit: 'Er zijn meerdere groene hotspots, ook bij Yuverta mbo, die zijn gericht op samenwerking tussen opleiding en werkveld. Groene opleidingen moeten aansluiten bij datgene waar in de branche behoefte aan is. We willen de aansluiting van ons onderwijs op de arbeidsmarkt verbeteren met ontwikkelingen en innovaties op het vakgebied. Dan blijven de opleidingen relevant voor de branche en aantrekkelijk voor instromers. Zeker bij de huidige krappe arbeidsmarkt willen we zo veel mogelijk mensen goed opleiden voor

'Doelen blijven in zicht en worden vertaald naar beleid dat overeind blijft, ook als er wisselingen zijn in de organisatie'

De hotspotcommissie. Van links naar rechts, bovenste rij: Elisabeth Brouwer, Heleen van Eert, Emmy Brinker. Onderste rij: Joost Koks, André Hillebrand, Lotte Finke, Arjan van Erk, Maurice Koster, Bas Wrekenhorst

het groene vakgebied, in ons geval boomverzorging en bos- en natuurbeheer.’

Specialisatie

Hillebrand vult aan: ‘Samenwerken met de branche doen we al jaren, maar het gaat nu meer volgens een vastomlijnd plan. De groene hotspots in het onderwijs zijn een initiatief van de VHG. Deze hotspot Boom, bos en natuur is een van de nieuwste en is mede tot stand gekomen in samenwerking met de VBNE (Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren). De groene hotspots krijgen bij Yuverta ieder een eigen naam, om de specialisatie duidelijk te maken tussen alle andere groene opleidingen. Bij Yuverta mbo Velp wordt het voortouw genomen door de hotspotcommissie, een groep van acht personen van wie er twee in het managementteam van de school zitten. Achter de schermen verzetten zij veel werk, waarvan je aan de voorkant de resultaten ziet.’

Eén expertisepunt

Van Eert: ‘We concentreren contacten, verbindingen, kennis en vakmanschap in één expertisepunt. Velp is in dit geval een logische plaats, omdat we hier al 120 jaar bos- en natuuronderwijs aanbieden. Daarbij hebben we een sterke samenwerking met het werkveld opgebouwd; de hotspot is daarvan een bevestiging.’ Hillebrand: ‘De hotspot is inderdaad een bevestiging van wat we al doen, plus een andere, gestructureerde werkwijze die wordt gefaciliteerd. Ook zonder de hotspot gebeurt er veel, maar vaak hangt dat af van een individuele docent. Omdat de één een uitgebreider net-

werk heeft dan de ander, zijn er veel onderlinge verschillen. Bovendien is er het risico dat contacten wegvallen als een docent vertrekt. Door samenwerking via de hotspot te organiseren, zorgen we dat de doelen in zicht blijven en vertaald worden naar beleid dat overeind blijft. Ook als er wisselingen zijn in de organisatie. Als opleider in het werkveld van bomen, bos en natuur vindt Yuverta het belangrijk om vakmensen binnen te halen en structureel verbinding te blijven zoeken met het werkveld. Ook de werkveldadviescommissies en themabijeenkomsten hebben nu een betere borging. En er zal ook meer gaan gebeuren: meer gastlessen, meer publicaties, meer samenwerkingsprojecten.’

Grote bomen verplanten

Een praktijkvoorbeeld waarbij de hotspot helpt om het onderwijs beter te laten aansluiten bij de praktijk en andersom, is het onderdeel ‘verplanten van grote bomen’. Hillebrand: ‘In de praktijk kan dit gemakkelijk stuklopen op de planning, omdat zo’n verplanting veel voorbereiding vraagt en van veel factoren afhankelijk is. Bij kortere lijnen verlopen de voorbereiding, de planning en ook de communicatie op het moment zelf beter. Inhoudelijk lukt het ook beter om het onderdeel breed aan te bieden, omdat er niet één standaard aanpak is van een grote verplanting. Via de hotspot kunnen we in de gaten houden of studenten in elk geval de gemene deler meekrijgen: datgene wat, ondanks alle variaties, essentieel is bij het verplanten van grote bomen.’

‘Samenwerken met de branche doen we al jaren, maar het gaat nu meer volgens een vastomlijnd plan’

Taakverdeling

Van Eert weet uit ervaring dat je er in een dynamische branche alert op moet zijn dat het onderwijs en de niveaus goed afgestemd zijn op de behoeften in het werkveld: ‘De intensieve samenwerking helpt daarbij. Bij de bbl-opleiding, die behalve op 38 lesdagen vooral ook in de praktijk gebeurt, merk je hoe belangrijk een goede taakverdeling tussen het bedrijf en de opleiding is. Het gaat er niet alleen om dat de studenten bij een geschikt bedrijf aan het werk zijn, maar ook dat ze ervaring opdoen met de juiste vaardigheden. Het is aan ons om dat goed op elkaar af te stemmen.’

Goed opgeleide mensen

De hotspot Boom, bos en natuur kan veel betekenen voor de binding van potentiële studenten en zij-instromers aan de sector in een krappe arbeidsmarkt, volgens Van Eert. ‘Studenten en docenten lopen niet alleen stage bij bedrijven, maar bedrijven geven ook gastlessen op scholen. Bedrijven in de groene sector en ook specifiek in de bomensector zitten te springen om goed opgeleide mensen op verschillende theoretische en praktische niveaus.’ Dat zie je terug in de inrichting van het onderwijs, bevestigt Hillebrand: ‘Het accent lag eerst vooral op mbo 3: de opleiding tot ETW’er. Het blijft essentieel dat we die opleiden, maar er is ook behoefte aan boomverzorgers die zijn opgeleid op mbo 2- of juist mbo 4-niveau. Arbeidsintensieve handelingen kunnen in sommige gevallen beter gedaan worden door iemand met mbo 2 die praktisch is opgeleid. In andere gevallen moet er juist meer aan onder

Een boom wordt aangeplant tijdens de lancering van de hotspot op 18 maart.

‘Bedrijven in de bomensector zitten te springen om goed opgeleide mensen op verschillende theoretische en praktische niveaus’

zoek en rapportages worden gedaan en krijg je te maken met bestekken. In dat geval is het handig om er iemand bij te hebben met mbo 4. Deze studenten gaan na het halen hun diploma meestal niet aan de slag als boomverzorger, maar als boombeheerder, een richting waaraan ook veel behoefte is.’

Niet vluchtig

Van Eert: ‘Een van de belangrijkste invalshoeken is kennisdeling. We willen op de website van de hotspot kennis verzamelen van thema- en werkveldcommissiebijeenkomsten. Kennis die vervolgens ook geïmplementeerd wordt in het curriculum via expertisegroepen. Het is een van de manieren om te zorgen dat beschikbare kennis zichtbaar en bruikbaar wordt gemaakt en niet vluchtig is.’

De lancering van de hotspot, in maart, kun je ook zien als een vervolgstap in het professio-

naliseren van het onderwijs in boomverzorging én bos- en natuurbeheer, vindt Hillebrand. ‘De opleidingen zijn in de loop van de jaren steeds volwassener geworden, wat uitmondde in een eigen Crebo-kwalificatie voor de opleiding Boomverzorging, medio 2021. Daardoor werd het makkelijker om de inhoud van de opleiding verder te verbeteren en te vernieuwen. Ook de examens op het vakgebied werden geharmoniseerd. Met de hotspot staat de studierichting nu nog steviger in de schoenen.’

Alumni

Tot slot wil Van Eert nog een lans breken voor alumni, voormalige studenten die nu in het vak werkzaam zijn: ‘Tijdens de lancering van de hotspot zagen we weer hoe belangrijk oud-leerlingen zijn voor onze contacten in het werkveld. Zij zijn de werkgevers van een volgende generatie studenten en de praktijkopleiders

Waarom hotspots?

Het algemene doel van de hotspots is contact leggen tussen aan de ene kant ‘groene’ studenten en opleidingen en aan de andere kant de overheid en het werkveld: afgestudeerde groenwerkers, vooruitstrevende groenbedrijven, leerbedrijven, overheden en adviesbureaus. Hotspots leveren een bijdrage aan de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt en daarmee ook aan een soepele overgang van studie naar loopbaan.

van nu. Zij vormen de meest concrete verbinding tussen vak en opleiding. Daarom besteden we meer aandacht aan onze alumni-relaties. Bijvoorbeeld door alumni-activiteiten te organiseren als onderdeel van de hotspot, zodat we deze belangrijke connecties behouden voor de toekomst.’

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!